
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מנהיגות חינוכית לצדק חברתי - 34280

תאריך עדכון אחרון 23-11-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): רימאא דעאס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: rimaa.daas@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הסמינריון יתמקד במנהיגות חינוכית לצדק חברתי. כיום, השיח החינוכי מציב את המושגים של הוגנות, צדק חברתי בקדמה בשאיפה ליישם הזדמנויות שוות בחינוך ולצמצם פערים. בסמינר נדון בגישות השונות של מנהיגות לצדק חברתי, היבטים של מנהיגות לצדק חברתי, מושגים של צדק חלוקתי, אסוציאטיבי ותרבותי ואיך זה בא לידי ביטוי בשדה החינוכי ובקונטקסטים שונים.

מטרות הקורס:

- הכרת המשמעויות והבנה תיאורטית למושג של "צדק חברתי", כולל יישום המושג והערכתו במערכת החינוך.
- חשיפה למחקר בתחום מנהיגות חינוכית לצדק חברתי ותפקידו של המנהיג בקידום צדק חברתי.
- לחקור את המושג "מנהיגות לצדק חברתי" ומאפייניו בארגוני חינוך ובפרט בבית הספר.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- הסטודנטים יזהו ויבינו את ההמשגה של צדק חברתי ומנהיגות לצדק חברתי.
- הסטודנטים יחשפו למחקר בתחום "צדק חברתי" מהארץ ומהעולם.
- מתן כלים מעשיים להנהגת צדק חברתי בארגוני חינוך בכלל ובפרט בהקשר של בתי ספר.
- הסטודנטים יערכו מחקרים על "מנהיגות לצדק חברתי" ומאפייניה בקונטקסט הישראלי בארגוני חינוך או בבתי ספר.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס: בשילוב עם כלים דיגיטליים
כל השיעורים יהיו מוקלטים וזמינים לסטודנטים (דרך מערכת פנופטו)

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. הקדמה: מנהיגות
2. גישות במנהיגות חינוכית
3. מגוון, וניהול מגוון במוסדות חינוך
4. צדק חברתי- הגדרות וגישות, מנהיגות לצדק חברתי
6. גישה חברתית- אקולוגית להבנה מנהיגות לצדק חברתי
7. היבטים ערכיים ורגשיים של מנהיגות לצדק חברתי
8. תיאוריות של צדק חברתי
9. אי שוויון בחינוך, אי שוויון כלכלי
10. מנהיגות לצדק חברתי בקונטקסטים שונים: המקרה של ישראל ובעולם

11. סגרגציה ומנהיגות לצדק חברתי
 12. מנהיגות לצדק חברתי והיבטים שונים: מגדר ואתניות, מיעוטים (מהגרים ופליטים)
 14. קידום והובלת תהליכי צדק חברתי בביה"ס
- גישות: *leadership school responsive Culturally , leadership relevant Culturally* ,
 חברתי לצדק למנהיגות כבסיס *Community leadership, Leadership For society*
 - הנחיה לעבודה הסמינריונית

חומר חובה לקריאה:

- Shields, C. M. (2010). Transformative leadership: Working for equity in diverse contexts. *Educational Administration Quarterly*, 46(4), 558-589.
- Walker, A. (2004). Priorities, strategies and challenges: Proactive leadership in multi ethnic schools. *National College for School Leadership*, 1-24.
- דהאן, י' (2013). תיאוריות של צדק חברתי. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. (עמ' 17-168).
- סבג, ק' וביברמן-שלו, ל' (2014). חינוך, חברה וצדק. חיפה: פרדס הוצאה לאור. (עמ' 133-152).
- עזרה, ע' (2006). צדק ושוויון- צריך העדפה מתקנת. תל-אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. (עמ' 16-157).
- Ayers, W., Quin, T., & Stovall, D. (eds.) (2009). *Handbook of Social Justice in Education*. New York: Routledge, p. XIV.
- ברקוביץ, י. (2017). מנהיגות לצדק חברתי בחינוך, אקטיביזם ושינוי חברתי: מסגרת מושגית ודיון בקונטקסט הישראלי. עיונים במינהל ובארגון החינוך, 35, 191-222.
- Berkovich, I. (2014). A socio-ecological framework of social justice leadership in education. *Journal of Educational Administration*, 52, 282-309.
- Dantley, M. E., & Tillman, L. C. (2010). Social justice and moral transformative leadership. In C. Marshall & M. Oliva (Eds.), *Leadership for social justice* (2nd ed., pp. 19-34). Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Wang, F. (2018). Social justice leadership—Theory and practice: A case of Ontario. *Educational Administration Quarterly*, 54(3), 470-498.
- Oplatka, I., & Arar, K. H. (2016). Leadership for social justice and the characteristics of traditional societies: ponderings on the application of western-grounded models. *International journal of leadership in education*, 19(3), 352-369.
- Bogotch, I., & Shields, C.M. (2014). Introduction: Do promises for social justice trump paradigms of educational leadership and social (in)justice. In Ira Bogotch & Carolyn M. Shields (Eds.) *International handbook of educational leadership and social (in) justice*. (pp.1-12). Dordrecht, The Netherlands: Springer.
- Brooks, J. S., Miles, M. T., & Buck, P. S. (2008). From scientific management to social justice. and back again. *Pedagogical shifts in educational leadership*. Iru AH Normore (Ed.), *Leadership for social justice: Promotirag equitgy and excellence through, inquiry and reflective practice*, 99-114.
- בלס, נ' (2015). אי שוויון במערכת החינוך: מי מתנגד ומי נהנה מהפערים? ירושלים: מכון טאוב. (עמ' 1-33).
- בלס, נ' (2020). הישגים ופערים במערכת החינוך בישראל: תמונת מצב. מרכז טאוב. נמצא ב: <https://www.taub.ac.il/>

[//www.taubcenter.org.il/wp-content/uploads/2020/12/achievementsandgapshb.pdf](http://www.taubcenter.org.il/wp-content/uploads/2020/12/achievementsandgapshb.pdf)
קפלן-גרין, ע' ובר שלום, י' (2015). עמם ולמענם- סיפורם של מורים טובים. ירושלים: כרמל. (עמ' 14- 28).

Slater, C., Potter, I., Torres, N., & Briceno, F. (2014). Understanding social justice leadership: An international exploration of the perspective of two school leaders in Costa Rica and England. *Management in Education*, 28(3), 110-115.

מרקוביץ, ד', י' (2013). על פדגוגיה ביקורתית והישגיות: סיפורו של בית ספר ציבורי מוחלש אחד. אצל: י', יונה, נ', מזרחי וי', פניגר (עורכים), פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל: מבט מלמטה (עמ' 288-306). ירושלים: מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד.

Brooks, J., Knaus, C., & Chang, H. (2015). Educational leadership against racism: Challenging policy, pedagogy and practice. *International Journal of Multicultural Education*, 17(1), 1-5.

סבג, ק' וביברמן-שלו, ל' (2014). חינוך, חברה וצדק. חיפה: פרדס הוצאה לאור. (עמ' 77-128). ערר, ח. וראפע, מ. (2019). מנהיגות לצדק חברתי בבית הספר הערבי בישראל. עיונים במינהל ובארגון החינוך, 36, 69-89.

Arar, K. (2015). Leadership for equity and social justice in Arab and Jewish schools in Israel: leadership trajectories and pedagogical praxis. *International Journal of Multicultural Education*, 17(1), 162-187.

Arar, K., Beycioglu, K., & Oplatka, I. (2017). A cross-cultural analysis of educational leadership for social justice in Israel and Turkey: Meanings, actions and contexts. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 47(2), 192-206.

Brooks, J., Normore, A., & Wilkinson, W. (2017). School leadership, social justice and immigration: Examining, exploring and extending two frameworks. *International Journal of Educational Management*, 31(1), 3-26.

Furman, G. (2012). Social justice leadership as praxis: Developing capacities through preparation programs. *Educational Administration Quarterly*, 48(1), 191-229.

Kowalchuk, D. (2019). Voices for change: Social justice leadership practices. *Journal of Educational Leadership and Policy Studies*, 3(1), n1.

MacDonald, K. (2020). Social justice leadership practice in unjust times: leading in highly disadvantaged contexts. *International Journal of Leadership in Education Theory and Practice*, 1-18.

Scanlan, M. (2012). A learning architecture: How school leaders can design for learning social justice. *Educational Administration Quarterly*, 49(2), 348-391.

Turhan, M. (2010). Social justice leadership: implications for roles and responsibilities of school administrators. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9, 1357-1361

Arar, K., Özücü, D., & Ak Küçükçayır, G. (2019). Culturally relevant school leadership for Syrian refugee students in challenging circumstances. *Educational Management Administration & Leadership*, 47(6), 960-979.

Khalifa, M. (2012). A re-new-ed paradigm in successful urban school leadership: Principal as community leader. *Educational Administration Quarterly*, 48(3),

424-467.

Khalifa, M. A., Gooden, M. A., & Davis, J. E. (2016). Culturally responsive school leadership: A synthesis of the literature. *Review of Educational Research*, 86(4), 1272-1311.

Horsford, S., Grosland, T., & Gunn, K. (2011). Pedagogy of the personal and professional: Toward a framework for culturally relevant leadership. *Journal of School Leadership*, 21, 582-606.

Ladson-Billings, G. J. (1995). Toward a theory of culturally relevant pedagogy. *American Education Research Journal*, 32(3), 465-491.

חומר לקריאה נוספת:
אין

מרכיבי הציון הסופי :
הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 30 %

מידע נוסף / הערות:
אין